

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Jens Oddershede

Formand for Rektorkollegiet

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Udgangspunkt:

Velfærds- og globaliseringsreformerne bør følge op på universitetslovens løfte om øgede frihedsgrader.

Det vil sige:

- Mere – ikke mindre – bør overlades til universiteternes ledelser.
- Deltagelse i international konkurrence medfører behov for ikke at være bundet af stram national lovgivning.
- Opstille mål – ikke krav til processerne.
- Standardisering er ikke løsningen – der er brug for forskellige universiteter med forskellige indgangsvinkler.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Skal regeringens forslag omsættes til lov – eller er de til inspiration?

F.eks.:

- Brug af mentorordninger
- Undervisningsformen skal i uddannelsesstarten ligne gymnasiet
- Pligt til at deltage i undervisningen
- Merit – skal universitet X bestemme, om en studerende fra universitet X kan få merit på universitet Y?
- Studiepraktik for gymnasieelever
- Overskuelig semesterstruktur

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Vi vil fokusere på følgende emner:

- Forskningsfinansiering
- Uddannelsesfinansiering (herunder taxametersystemet og SU)
- Eliteuddannelser og elitetilvalg
- Gennemførelse/frafald
- Internationalisering
- Akkreditering
- Fusioner

Forskningsfinansiering – frem mod Barcelona

Udgangspunkt

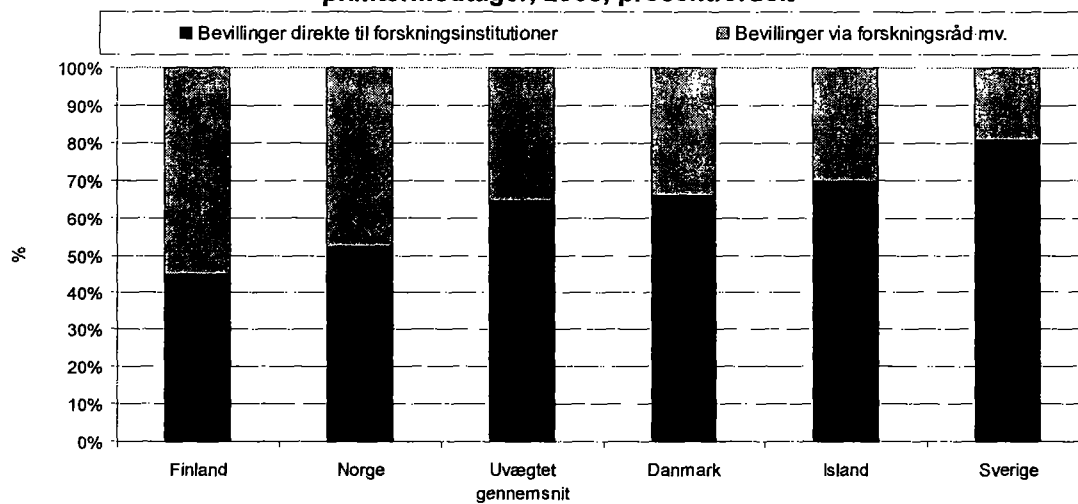
- En **flerårsaftale** om den økonomiske ramme frem til 2010 med bred opbakning i Folketinget.
- Den økonomiske **ramme ligger nu fast** frem til 2010.
- Denne ramme er et **godt udgangspunkt** for at fastholde og udvikle det høje forskningsniveau i Danmark.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Statslige investeringer i forskning og udvikling fordelt efter primærmodtager, 2005, procentfordelt

Kilde: Nordisk Ministerråd: Statslige bevillinger til FoU i de nordiske lande, 2005.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Forskningsmidler i konkurrence:

- Konkurrenceudsatte midler bør uddeles i **større bevillinger** (mere end 1 mio. kr.), og der bør især satses på styrkelse af **forskningsinfrastrukturen**.
- Der oprettes en pulje til **internationale match-midler**.
- De konkurrenceudsatte midler skal være **fuldfinansierede** (inklusive reinvesteringer i human kapital).

Konkurrence skal styrke vinderne – ikke tære på deres ressourcer.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Uddybelse vedr. fuldfinansiering

Undgå administrativt tungt system, hvor det reelle overhead skal udregnes fra gang til gang. Hellere en fastsat overheadprocent, der går til universitetet.

I dag giver 100 kr. fra et forskningsråd følgende:	100 kr. til projektet
	20 kr. til overhead
	15,60 kr. (13% af 120 kr.) til husleje (fra særlig pulje)
I fremtiden bør 100 kr. fra et forskningsråd give:	100 kr. til projektet
	60 kr. til fuldfinansiering af universitetets omkostninger ved projektet.

Foreløbige indsamlinger af informationer viser, at 60 procent er et **moderat** overhead. Eksempelvis har DTU estimeret, at overheadet burde være 107 procent.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Institutionsmidler:

- **Algoritme** til kvalitetsfordeling af institutionsmidler.
- En del af institutionsmidlerne afsættes eventuelt til **ledelsesmidler**.

Uddybelse vedr. ledelsesmidler:

Revision af regeringens forslag om at midler skal uddeles i konkurrence mellem bestyrelserne – det vil føre til oprettelsen af en "overbestyrelse", der i realiteten skal træffe politiske beslutninger.

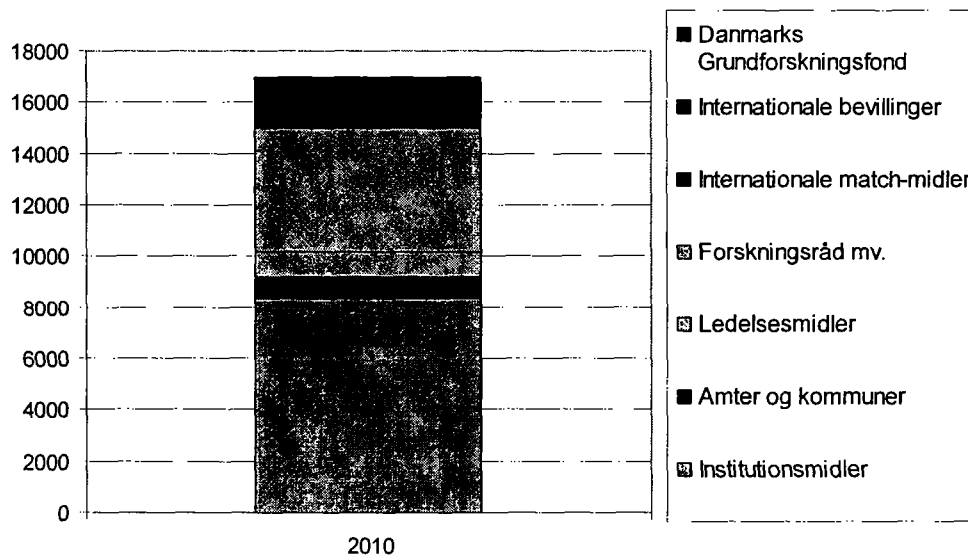
Men god ide at ville styrke ledelserne.

Forslag:

- Ca. 10 procent af de samlede institutionsmidler over finansloven
- Kobles til udviklingskontrakten
- Aftales med Videnskabsministeriet hvert fjerde år
- Langsigtede og brede satsninger – ikke projekter
- Målopfyldelse og udbetaling af midlerne kobles

**Forslag til offentlig forskningsfinansiering i 2010,
mio. kr.**

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Uddannelsesfinansiering

Taxameter:

- **Ja til taxametersystemet** – men faldet i taxametrene bør vendes til vækst
- **Ja til kandidatbonus**
- **Nej til at der kun udbetales taxameter frem til normeret tid plus et år – hvem skal betale resten? Den studerende?**

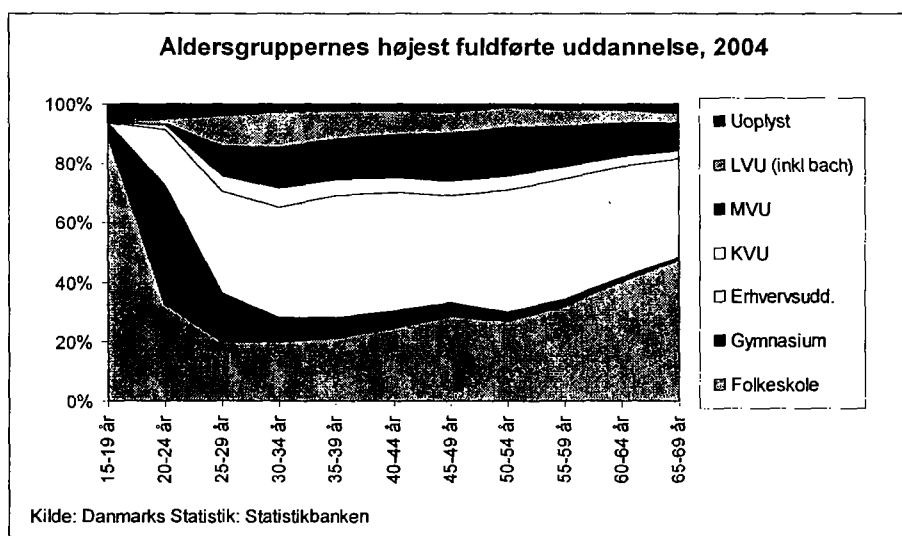
SU:

- Ikke fokus for Rektorkollegiet
- **Ja til at koble SU-ret til ECTS-optjening**
- **De studerende bliver færdige med deres uddannelse i en sen alder – men udfordringen er fortsat at få flere til at tage en uddannelse.**

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

- Vækst i andelen af en årgang, der får en lang videregående uddannelse...
- ...men ca. hver fjerde person i 30'erne har ikke en erhvervskompetencegivende uddannelse.
- Større udbytte ved at få flere til at tage en uddannelse end ved at motivere dem, der alligevel ville tage en uddannelse, til at gøre det hurtigere.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Eliteuddannelser og elitetilvalg:

Brug for at give de særligt dygtige studerende maksimale udfordringer.

Ja til få, udvalgte eliteuddannelser (f.eks. Human Biologi) – men initiativet bør suppleres af en bredere mulighed for elitetilvalg.

- **Tilvalgsmulighed** – evt. kun tage enkelte dele på eliteniveau, men skal kunne dokumenteres
- På både bachelor og kandidat niveau
- Tilbud til de bedste studerende ("krav til optagelse"), men ikke en ret til optagelse
- **Krav til krævende indsats** som bør følges af højere taxameter og højere SU

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Gennemførelse:

- Udgangspunkt: gennemførelsestiderne falder ...men der skal gøres en indsats for at mindske dem yderligere!

Tabel 4.1.1 - Udviklingen i gennemsnitlige fuldførelsestider for universitetsuddannelser (bachelor + kandidat) 1998-2003

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Samfundsvidenskab	6,5	6,5	6,4	6,4	6,3	6,2
Humaniora	7,9	7,8	7,8	7,5	7,3	7,2
Naturvidenskab	8,1	8,0	7,9	7,9	7,7	7,6
Teknisk videnskab	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
Sundhedsvidenskab	7,5	7,4	7,2	7,0	7,0	6,9
Total	7,0	7,1	7,0	6,8	6,7	6,6

Kilde: Danmarks Statistik og Videnskabsministeriet

Tabel fra Videnskabsministeriets publikation "Universitetsuddannelser – status på nøgletal 2005."

- Hvad kan der gøres for at mindske gennemførelsestiderne? **Aftale mål - Undgå detailregulering.**
- Koble SU-ret og optjening af ECTS-point
- Eksempler på indsatsen ved Aarhus Universitet.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Gennemførelse er ikke et problem, der er unikt for Danmark:

Californien: 54 procent består deres collegeuddannelse inden for normeret tid plus to år.

Gennemførelsesprocenten ved de fleste danske bacheloruddannelser er på niveau med eller bedre end Californien – men der er udfordringer inden for nogle hovedområder.

17. Gennemførelse, frafald og studietider 2004 Bachelorer	KU	AU	SDU	RUC	AAU	DTU	KVL	HKK	HHA	DFU	DPU	ITU
17a. Yngstefærdige på normeret tid												
Humaniora	14	20	21	57	51				37	36		
Jura	35											
Naturvidenskab	11	15	8	33	32		23					
Samfundsvidenskab	20	35	33	52	57			66	65			
Sundhedsvidenskab	33		20									
Teologi	9											
17b. % gennemførte på normeret tid												
titel 16												
Humaniora	33	37	33	70	51				48	49		
Jura	64											
Naturvidenskab	30	41	33	52	51		47					
Samfundsvidenskab	52	61	57	70	68			70	56			
Sundhedsvidenskab	66		55									
Teologi	20											
17c. % forment aktive bachelorstuderende												
Humaniora	30	23	17	7	11				7	7		
Jura	11											
Naturvidenskab	25	19	26	8	12		14					
Samfundsvidenskab	14	6	10	8	12			3	3			
Sundhedsvidenskab	15		21									
Teologi	18											
17d. % afsløvere												
Humaniora	37	40	50	23	28				44	44		
Jura	24											
Naturvidenskab	46	40	39	40	36		38					
Samfundsvidenskab	34	31	33	22	23			27	36			
Sundhedsvidenskab	19		24									
Teologi	62											

Relativt høj gennemsnitlig kandidatalder

3 år efter endt gymnasial uddannelse har **88 procent påbegyndt en uddannelse**.

(Kilde: Danmarks Statistik: Videre i uddannelsessystemet – fra de gymnasiale uddannelser)... Og **mellem 80 og 90%** (kilde: Videnskabsministeriet) af de der påbegynder en videregående uddannelse i DK **færdiggør også en videregående uddannelse i DK.**

Sabbatår kan være en god ting – hvis der ikke opstår for lange studiepauser.

Frafald og omvalg...

- Hovedårsagen til den høje kandidatalder er **studieskift**.
- Frafald og omvalg kan kun mindskes, hvis **hele uddannelsessystemet gør en indsats**.
- Skal ikke reguleres fra centralt hold, hvorledes den enkelte uddannelsesinstitution skal agere. Der skal være **plads til forskellige indgangsvinkler**.
- **Århus Universitets indsats** for at mindske frafald og omvalg. Markerede studietrin (Bachelor, Kandidat, PhD), forøget fleksibilitet, forbedret vejledning, arbejdsmarkedspaneler, studiestruktur (Uddannelser/uddannelsesretninger), 4+4...

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Lauritz B. Holm-Nielsen

Næstformand for Rektorkollegiet

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Internationalisering:

Er målene realistiske? Hvor står DK reelt?

Hvad kan der gøres: brug for **bedre rammevilkår**, hvis vi skal kunne tage del i det internationale uddannelsesmarked, f.eks.:

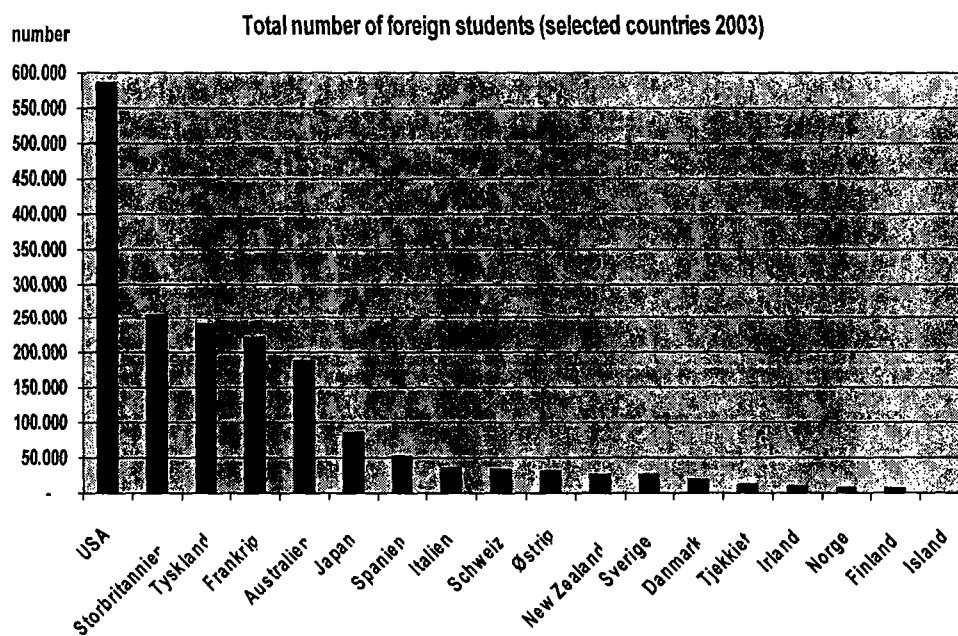
- Flere **stipendier** – også halve og tredjedelsstipendier – til studerende fra lande uden for EU/EØS
- Lettere at oprette **Joint Degrees** med udenlandske universiteter
- Lettere at indgå aftaler om **Erasmus Mundus** programmer
- Lettere og hurtigere at få **visum** til uddannelse, og visum til at arbejde i DK efter endt studium (f.eks. i USA et år efter afsluttet studium)
- Danske virksomheder kan hjælpe til at tiltrække udlændinge med en dansk kandidatuddannelse (før de giver op og rejser hjem).

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

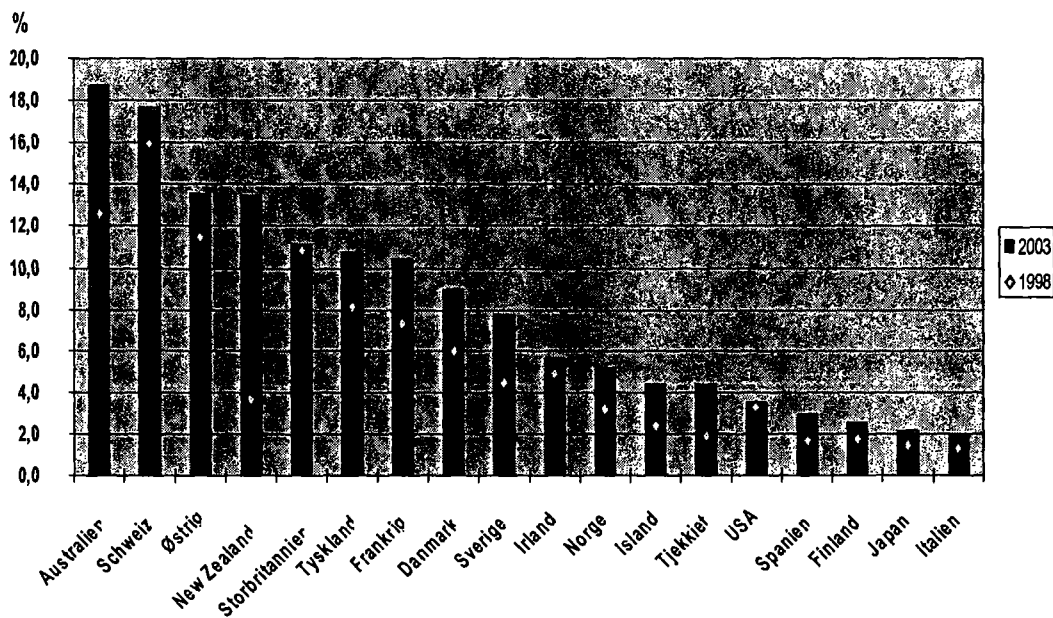
Fordelingen af udenlandske studerende på lande

Andel af udenlandske studerende

Share of foreign students (selected countries 2003)

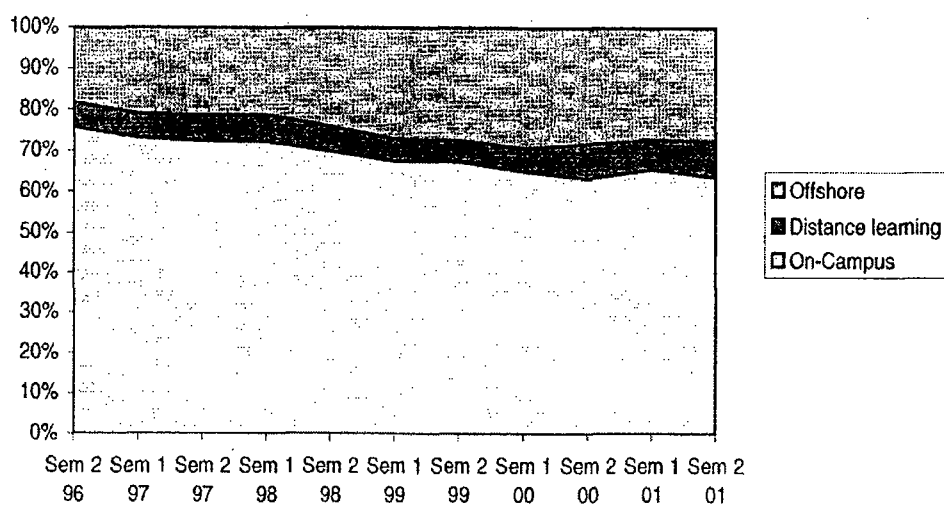

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Internaliseringen af videregående uddannelse i Australien

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Akkreditering:

- Rektorkollegiet er med i Videnskabsministeriets følgegruppe om akkreditering
- **Ja til akkreditering.**
- Nej til administrativt tung løsning med akkreditering af hver uddannelse – **akkreditering bør finde sted på et aggregeret niveau** (f.eks skelne mellem uddannelser og uddannelsesretninger).
- Eventuelt **mellemløsning**, hvor hovedparten af akkrediteringen finder sted på fakultetsniveau (eller lignende) mens kun enkelte parametre akkrediteres i forhold til den enkelte uddannelse.
- Problem med inkludering af **relevansbegrebet** – vil skabe internationalt set unik model. Relevans kan i stedet indarbejdes i udviklingskontrakten. (gode råd og ideer er meget velkomne, men studieudviklingskompetancen skal entydigt ligge hos universiteterne)
- RK forventer en **høringsrunde snarest**, hvis tidsplanen skal holde.

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

Fusioner:

Bestyrelsesspørgsmål! Men:

- Vigtigt at ledelsesansvaret er entydigt – (kun én bestyrelse)
- Udgangspunktet bør være **faglig sammenhæng og komplementaritet**
- **Ingen entydig sammenhæng mellem størrelse og kvalitet** – det viser THES top 200.
- husk betydningen af **internationale og nationale strategiske alliancer**.
- Ja til **fusion med sektorforskningsinstitutionerne** – universiteterne kan godt løfte myndighedsopgaverne.
- Behov for en **hurtig proces** – af hensyn til opgaver og medarbejdere.
- "Bologna i Danmark! Hvordan skal det fremtidige **samarbejde med Højskoler for Videregående Uddannelser (MVU-sektoren) og universiteterne** udformes?"

REKTORKOLLEGIET

The Danish Rectors' Conference

www.rektorkollegiet.dk